

Voorzitter

- adres van A.W.M. Ernenst te Maastricht, met betrekking tot kwijschelding van een belastingaanslag (gedrukt stuk Eerste Kamer 1996-1997, nr. XLVI);
- adres van M.E. te A., met betrekking tot kwijschelding van een belastingschuld (gedrukt stuk Eerste Kamer 1996-1997, nr. XLVII);
- adres van W.O. te H., met betrekking tot een betalingsregeling voor een belastingaanslag (gedrukt stuk Eerste Kamer 1996-1997, nr. XLVIII);
- adres van O.A.Y. Neral te 's-Gravenhage, met betrekking tot kwijschelding van een belasting-schuld (gedrukt stuk Eerste Kamer 1996-1997, nr. XLIX);
- adres van R. van der Pols te 's-Gravenhage, met betrekking tot kwijschelding van een belasting-schuld (gedrukt stuk Eerste Kamer 1996-1997, nr. L).

De **voorzitter**: Ik stel voor, conform de voorstellen van de commissie te beslissen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van de voorstellen van (rijks)wet:

- **Goedkeuring van het op 28 april 1989 te Londen tot stand gekomen Internationaal Verdrag inzake hulpverlening, 1989 (Trb. 1990, 109) (24798, R1576);**
- **Wijziging van de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantesoorten in verband met de instelling van een vast college van advies van het Rijk op het terrein van de bedreigde uitheemse dier- en plantesoorten (24801);**
- **Goedkeuring van de op 28 november 1994 te Brussel tot stand gekomen Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds (Trb. 1995, 71), de op 23 januari 1995 te Brussel tot stand gekomen Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten, enerzijds, en de Republiek Kazachstan, anderzijds (Trb. 1995, 144), de op 9 februari te Brussel tot stand gekomen Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst**

tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten, enerzijds, en de Republiek Kirgizstan, anderzijds (Trb. 1995, 145) (25086);
- **Wijziging van de Wet tot invoering van een leeftijdsgrens voor het notarisambt en oprichting van een notarieel pensioenfonds in verband met de invoering van een flexibele pensioenregeling (25269);**
- **Wijziging van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, in verband met het opnemen van de mogelijkheid om medewerking te vorderen van een samenwerkingslichaam als bedoeld in artikel 110 van de Wet op de bedrijfsorganisatie (25289);**
- **Wijziging van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en de Wet op de loonbelasting 1964 in verband met een verhoging van de ouderenaftrek en de aanvullende ouderenaftrek (25346);**
- **Verlenging van de werkingsduur van het Sanctiebesluit betalingsverkeer en financiële dienstenverkeer Libië (25291);**
- **Verlenging van de werkingsduur van het Sanctiebesluit aardolie(-produkten) en wapens Angola (25292);**
- **Verlenging van de werkingsduur van het Sanctiebesluit Libië 1993 (25293).**

Deze voorstellen van (rijks)wet worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin (II) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25352);**
- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken (IV) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25353);**
- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (VII) voor het jaar 1997 (wijziging samen-**

hangende met de Voorjaarsnota) (25354);

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25355);**
- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25356);**
- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25357);**
- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25358);**
- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25359);**
- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25360);**
- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25361);**
- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Infrastructuurfonds voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25362);**
- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Gemeentefonds voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25363);**
- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Provinciefonds voor het jaar 1997 (wijziging samen-**

Voorzitter

hangende met de Voorjaarsnota (25364);

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25365);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Landbouw-Egalisatiefonds, Afdeling A, voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25366);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25371);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25372);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Algemene Zaken (III) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25377);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25380);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25384).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Nieuwe regeling inzake de sociale werkvoorziening (Wet sociale werkvoorziening) (24787).**

De beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Van Leeuwen** (CDA):

Mijnheer de voorzitter! Ruim dertig jaar geleden vond in de Tweede Kamer de behandeling plaats van het wetsontwerp sociale werkvoorziening, een mijlpaal. Na vele jaren werd de juridische basis van ministeriële beschikkingen en circulaires vervangen door een wettelijke regeling.

Thans komt het kabinet niet met de zoveelste kleine of grote herziening, maar met een nieuw wetsvoorstel. De vraag van de CDA-fractie, waarom niet opnieuw is gekozen voor een herziening, was zeker niet ingegeven door nostalgische gevoelens van haar woordvoerder, die immers ruim dertig jaar geleden, op 27 juni 1967, ook woordvoerder mocht zijn, toen in de Tweede Kamer voor de ARP. Uiteraard brengt dat een sterke verbondenheid met de sociale werkvoorziening met zich, ook al omdat ik jaren daarvoor als maatschappelijk werkster mede aan de wieg heb gestaan van de sociale werkplaats in Rijswijk. Neen, onze vraag verwoordde een terechte twijfel of bij de gebruikelijke toetsing op rechtsgelijkheid, rechtszekerheid, uitvoerbaarheid en haalbaarheid de invoering van een nieuwe wet op dat moment wel gewenst was, gelet op alle voorgestane wijzigingen maar vooral ook gelet op de omgeving waarmee de SW-bedrijven slechts in een perfecte afstemming het belang van hun werknemers en alle gehandicapten optimaal kunnen dienen.

Het zicht op de uiteindelijke relatie tot de REA en de SWI, de afhandeling van de WIW, de onderschatte problematiek van de indicatiestelling, de wachtlijstenproblematiek en de afstemming met betrekking tot begeleid werken brachten ons tot een voorkeur voor het nu oplossen van enkele knelpunten en, zo nodig, hierna afronding met nieuwe wetgeving. De augustusrapportage van het CTSV heeft deze twijfel opnieuw bevestigd. De minister heeft echter op basis van ook respectabele argumenten een andere keuze gemaakt die wij respecteren. Van onze kant verwachten wij dat een aantal kritische vragen en opmerkingen ook welwillend tegemoet wordt getreden om voorziene knelpunten zoveel mogelijk tijdig te kunnen oplossen.

De bevordering van de werkgelegenheid voor gehandicapte medeburgers als overheidstaak

wordt zowel door de minister als door onze fractie gezien als een primaire eis, een eis van sociale gerechtigheid. Om onze concrete vragen, en die hebben wij nog, op hun realiteitswaarde te toetsen, ben ik teruggedaan naar mijn "roots": de sociale werkplaats van toen, nu DSW Rijswijk en omstreken, met haar vele gezichten, waar alle componenten maar met name ook de kwekerij de Sionsgaerde mij opnieuw inspireerden om de praktijk met de wetgeving zo te verzoenen dat hierdoor geen onbedoelde effecten voor de gehandicapten ontstaan. De CDA-fractie zal zich hierbij beperken tot enkele hoofdpunten: de aanscherping van de doelgroep, de nieuwe criteria voor de indicering, de wachtlijstenproblematiek, het begeleid werken, de bekostiging en het ~~AA~~ concernmodel.

Het is duidelijk dat sommige problemen waarvoor wij nu een oplossing bepleiten, ook in vroeger jaren reeds bestonden. Kennisnemende van de ontwikkelingen in de loop der jaren, wordt geconstateerd dat de titel van de kleurenfilm over het werkplaatswezen, in november 1965 uitgebracht, te weten "Met een koel hoofd en een warm hart", nog niets aan actualiteit heeft ingeboet. Een koel hoofd, dat wil zeggen een nuchtere zakelijke benadering, kan immers het warme hart doen ondersneeuwen. Dat mag nooit de bedoeling zijn. Klemmende vragen dringen zich dan op. Zien wij in een zo welvarend land nu werkelijk geen kans de wachtlijstenproblematiek voor eens en altijd met elkaar op te lossen? Gaan alle nieuwe voorstellen terzake niet uit van overspannen verwachtingen van de mogelijkheden om de hindernissen voor het betreden van de reguliere arbeidsmarkt door zoveel mogelijk mensen met een arbeids handicap te kunnen opruimen? Spelen oneigenlijke argumenten, het beheersbaar kunnen houden van de kosten van de sociale werkvoorziening anders dan door de hoogst mogelijke graad van doelmatigheid, hier eveneens geen rol? Behoren wij dan juist hier niet het zekere voor het onzekere te nemen en niet voortdurend te speculeren op de fraaie uitkomsten van nieuwe wetgeving die voorsnog haar waarde nog moet bewijzen?

Vanaf de wijzigingen in 1984 en later in 1988 heeft de omvang van de sociale werkvoorziening een rol